הלכות חגיגה

משנה תורה לרמב״ם

geulaquiz.com

פרק א

א שָׁלֹשׁ מִצְוֹת עָשֶׂה נִצְטַוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּכָל רֶגֶל מִשָּׁלֹשׁ רְגָלִים וְאֵלּוּ הֵן. הָרְאִיָּה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כג יז) (שמות לד כג) (דברים טז טז) "יֵרָאֶה כָּל זְכוּרְךָ". וְהַחֲגִיגָה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים טז טו) "וְחָגֹג לַה' אֱלֹהֶיךָ". וְהַשִּׂמְחָה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים טז יד) "וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ". הָרְאִיָּה הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה הִיא שֶׁנִּרְאָה פָּנָיו בָּעֲזָרָה בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל חַג וְיָבִיא עִמּוֹ קָרְבַּן עוֹלָה בֵּין מִן הָעוֹף בֵּין מִן הַבְּהֵמָה. וּמִי שֶׁבָּא לָעֲזָרָה בְּיוֹם רִאשׁוֹן וְלֹא הֵבִיא עוֹלָה לֹא דַּיּוֹ שֶׁלֹּא עָשָׂה אֶלָּא עוֹבֵר עַל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כג טו) (שמות לד כ) "לֹא יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם". וְאֵינוֹ לוֹקֶה עַל לָאו זֶה שֶׁהֲרֵי לֹא עָשָׂה מַעֲשֶׂה. הַחֲגִיגָה הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה הִיא שֶׁיַּקְרִיב שְׁלָמִים בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל חַג בְּבוֹאוֹ לְהֵרָאוֹת. וְהַדָּבָר יָדוּעַ שֶׁאֵין הַשְּׁלָמִים בָּאִים אֶלָּא מִן הַבְּהֵמָה. וּשְׁתֵּי מִצְוֹת אֵלּוּ שֶׁהֵן הָרְאִיָּה וְהַחֲגִיגָה אֵין הַנָּשִׁים חַיָּבוֹת בָּהֶן. וְהַשִּׂמְחָה הָאֲמוּרָה בָּרְגָלִים הִיא שֶׁיַּקְרִיב שְׁלָמִים יֶתֶר עַל שַׁלְמֵי חֲגִיגָה. וְאֵלּוּ הֵם הַנִּקְרָאִים שַׁלְמֵי שִׂמְחַת חֲגִיגָה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כז ז) "וְזָבַחְתָּ שְׁלָמִים וְאָכַלְתָּ שָׁם וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ". וְנָשִׁים חַיָּבוֹת בְּמִצְוָה זוֹ:

ב הָרְאִיָּה וְהַחֲגִיגָה אֵין לָהֶן שִׁעוּר מִן הַתּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים טז יז) "אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ" וְגוֹ'. אֲבָל מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים שֶׁלֹּא יֵהֵא קָרְבַּן עוֹלַת רְאִיָּה פָּחוֹת מִשָּׁוֶה מָעָה כֶּסֶף וְלֹא שַׁלְמֵי חֲגִיגָה פָּחוֹת מִשָּׁוֶה שְׁתֵּי כֶּסֶף. וּמִצְוָה לְהָבִיא כְּפִי עָשְׁרוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כְּמַתְּנַת יָדוֹ:

ג שַׁלְמֵי שִׂמְחָה לֹא נָתְנוּ בָּהֶן חֲכָמִים שִׁעוּר. בְּעֵת שֶׁיַּעֲלֶה אָדָם לִירוּשָׁלַיִם לָחֹג אִם הָיוּ בְּיָדוֹ קָרְבְּנוֹת הָרְאִיָּה יְבִיאֵם אוֹ יַעֲלֶה עִמּוֹ כֶּסֶף לִקְנוֹת בּוֹ הַקָּרְבָּן. וְאִם אֵין בְּיָדוֹ כֶּסֶף לֹא יָבִיא שָׁוֶה כֶּסֶף אֲפִלּוּ הָיָה בְּיָדוֹ שָׁוֶה כַּמָּה זְהוּבִים אָסוּר לוֹ לַעֲלוֹת רֵיקָם בְּלֹא כֶּסֶף וְלֹא קָרְבָּן. וְלָמָּה אָסְרוּ שֶׁיַּעֲלֶה בְּיָדוֹ שָׁוֶה כֶּסֶף גְּזֵרָה שֶׁמָּא לֹא יִמְצָא לִמְכֹּר אוֹ שֶׁמָּא יִמְצְאוּ הַמָּעוֹת סִיגִים:

ד מִי שֶׁלֹּא הִקְרִיב בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן עוֹלַת רְאִיָּתוֹ וְשַׁלְמֵי חֲגִיגָתוֹ חֲרֵי זֶה מַקְרִיבָן בִּשְׁאָר יְמוֹת הֶרֶגֶל שֶׁנֶּאֱמַר (דברים טז טו) "שִׁבְעַת יָמִים תָּחֹג לַה' אֱלֹהֶיךָ" מְלַמֵּד שֶׁכֻּלָּן רְאוּיִין לַחֲגִיגָה וְכֻלָּן תַּשְׁלוּמֵי רִאשׁוֹן הֵם:

ה וּמִצְוָה לְהַקְדִּים וּלְהַקְרִיב בָּרִאשׁוֹן. לֹא הִקְרִיב בָּרִאשׁוֹן בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד יַקְרִיב בַּשֵּׁנִי. וְכָל הַמְאַחֵר חֲרֵי זֶה מְגֻנֶּה וְעָלָיו נֶאֱמַר (צפניה ג יח) "נוּגֵי מִמּוֹעֵד אָסַפְתִּי":

ו עָבַר הֶרֶגֶל וְלֹא חָג אֵינוֹ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתוֹ וְעַל זֶה וְכַיּוֹצֵא בּוֹ נֶאֱמַר (קהלת א טו) "מְעֻוָּת לֹא יוּכַל לִתְקֹן":

ז מִי שֶׁלֹּא חָג בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל חַג הַסָּפוּת חוֹגֵג בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד יַקְרִיב בַּשֵּׁנִי. וְכָל הַמְאַחֵר חֲרֵי זֶה מְגֻנֶּה וְעָלָיו נֶאֱמַר (צפניה ג יח) "נוּגֵי מִמּוֹעֵד אָסַפְתִּי":

ח עוֹלַת רְאִיָּה וְשַׁלְמֵי חֲגִיגָה אֵינָן דּוֹחִין לֹא אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת הַטֻּמְאָה לְפִי שֶׁאֵין לָהֶן זְמַן קָבוּעַ כְּקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר. שֶׁאִם אֵינוֹ חוֹגֵג הַיּוֹם חוֹגֵג לְמָחָר כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. אֲבָל דּוֹחִין אֶת יוֹם טוֹב וַאֲפִלּוּ עַל פִּי שֶׁאֵין מַקְרִיבִין בְּיוֹם טוֹב נְדָרִים וּנְדָבוֹת מַקְרִיבִין עוֹלַת רְאִיָּה וְשַׁלְמֵי חֲגִיגָה וְשַׁלְמֵי שִׂמְחָה שֶׁאֵין אֵלּוּ נְדָרִים וּנְדָבוֹת אֶלָּא חוֹבוֹת:

ט כְּשֶׁמַּקְרִיב הַמַּקְרִיב עוֹלַת רְאִיָּתוֹ וְשַׁלְמֵי חֲגִיגָתוֹ וְשִׂמְחָתוֹ בְּיוֹם טוֹב. סוֹמֵךְ עֲלֵיהֶן בְּכָל פֹּחוֹ כְּדֶרֶךְ שֶׁעוֹשֶׂה בְּשְׁאָר הַיָּמִים. אַף עַל פִּי שֶׁפְּמִיכָה אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בְּמַעֲשֶׂה הַקָּרְבָּנוֹת לֹא גָּזְרוּ עָלֶיהָ מִשּׁוּם שְׁבוּת:

י הַמַּפְרִישׁ עוֹלַת רְאִיָּתוֹ וּמֵת. הַיּוֹרְשִׁין חַיָּבִין לַהֲבִיאָהּ. מֻתָּר לְהַקְרִיב בְּחֻלּוֹ שֶׁל מוֹעֵד נְדָרִים וּנְדָבוֹת שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר כט לט) "אֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַה' בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְבַד מִנִּדְרֵיכֶם וְנִדְבֹתֵיכֶם" מִכְּלַל שֶׁקְּרֵבִין בָּרֶגֶל. "לְעֹלֹתֵיכֶם" כְּמוֹ עוֹלַת מִצְרָע וְעוֹלַת יוֹלֶדֶת. (במדבר כט לט) "וּלְמִנְחֹתֵיכֶם" לְהָבִיא מִנְחַת חוֹטֵא וּמִנְחַת קְנָאוֹת. (במדבר כט לט) "וּלְשַׁלְמֵיכֶם" לְרַבּוֹת שַׁלְמֵי נָזִיר הַכֹּל קְרֵבִין בַּמּוֹעֵד וְאֵין קְרֵבִין בְּיוֹם טוֹב:

יא וּמִי שֶׁהָיָה לוֹ אוֹכְלִים מְרֻבִּים וּנְכָסִים מוּעָטִין מֵבִיא שַׁלְמֵי חֲגִיגָה מְרֻבִּין וְעוֹלוֹת רְאִיָּה מוּעָטִין. הָיוּ לוֹ אוֹכְלִין מוּעָטִין וּנְכָסִים מְרֻבִּין מֵבִיא עוֹלוֹת רְאִיָּה מְרֻבּוֹת וְשַׁלְמֵי חֲגִיגָה מוּעָטוֹת. הָיוּ זֶה וְזֶה מוּעָט עַל זֶה אָמְרוּ לֹא יִפְחֹת מִמָּעָה לְעוֹלָה וּשְׁתֵּי כֶּסֶף לִשְׁלָמִים. זֶה וְזֶה מְרֻבֶּה עַל זֶה נֶאֱמַר (דברים טז יז) "כִּבְרַכַּת ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ":

פרק ב

א נָשִׁים וַעֲבָדִים פְּטוּרִין מִן הָרְאִיָּה. וְכָל הָאֲנָשִׁים חַיָּבִים בִּרְאִיָּה חוּץ מֵחֵרֵשׁ וְאִלֵּם וְשׁוֹטֶה וְקָטָן וְסוּמָא וְחִגֵּר וְטָמֵא וְעָרֵל. וְכֵן הַזָּקֵן וְהַחוֹלֶה וְהָרַךְ וְהֶעָנֹג מְאֹד שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לַעֲלוֹת עַל רַגְלֵיהֶן כָּל אֵלּוּ הָאַחַד עָשָׂר פְּטוּרִין. וּשְׁאָר כָּל הָאֲנָשִׁים חַיָּבִין בִּרְאִיָּה. הַחֵרֵשׁ אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מְדַבֵּר אֲפִלּוּ חֵרֵשׁ בְּאָזְנוֹ אַחַת פָּטוּר מִן הָרְאִיָּה. וְכֵן הַסּוּמָא בְּעֵינוֹ אַחַת. אוֹ חִגֵּר בְּרַגְלוֹ אַחַת פָּטוּר. הָאִלֵּם אַף עַל פִּי שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ פָּטוּר. טֻמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוּס פְּטוּרִין מִפְּנֵי שֶׁהֵן סְפֵק אִשָּׁה. מִי שֶׁחֶצְיוֹ עֶבֶד וְחֶצְיוֹ בֶּן חוֹרִין פָּטוּר מִפְּנֵי צַד עַבְדוּת שֶׁבּוֹ. וּמִנַּיִן שֶׁכָּל אֵלּוּ פְּטוּרִין מִן הָרְאִיָּה. תַּלְמוּד לוֹמַר (שמות כג יז) (דברים טז טז) ״יֵרָאֶה כָּל זְכוּרְךָ״ לְהוֹצִיא אֶת הַנָּשִׁים. וּמִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁאֵין הַנָּשִׁים חַיָּבוֹת בָּהּ אֵין הָעֲבָדִים חַיָּבִים בָּהּ. וְעוֹד תַּלְמוּד לוֹמַר (דברים לא יא) ״בְּבוֹא כָל יִשְׂרָאֵל לֵרָאוֹת״. כְּשֵׁם שֶׁהֵן בָּאִין לְהֵרָאוֹת לִפְנֵי ה׳ כָּךְ הֵם בָּאִים לִרְאוֹת חֲדַר קָדְשׁוֹ וּבֵית שְׁכִינָתוֹ. לְהוֹצִיא סוּמָא שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה. אֲפִלּוּ נִסְמֵית עֵינוֹ אַחַת שֶׁהֲרֵי אֵין רְאִיָּתוֹ שְׁלֵמָה. וְשָׁם נֶאֱמַר (דברים לא יב) ״לְמַעַן יִשְׁמְעוּ״. לְהוֹצִיא מִי שֶׁאֵין לוֹ שְׁמִיעָה גְּמוּרָה. (דברים לא יב) ״וּלְמַעַן יִלְמְדוּ״. לְהוֹצִיא מִי שֶׁאֵינוֹ מְדַבֵּר. שֶׁכָּל הַמְצֻוֶּה לִלְמֹד מְצֻוֶּה לְלַמֵּד. וְנֶאֱמַר (שמות לד כד) ״בַּעֲלֹתְךָ לֵרָאוֹת אֶת פְּנֵי ה׳״ מִי שֶׁיָּכוֹל לַעֲלוֹת בְּרַגְלָיו לְהוֹצִיא חִגֵּר וְחוֹלֶה וְזָקֵן וְעָנֹג. וּכְבָר בֵּאַרְנוּ בְּהִלְכוֹת בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ שֶׁאֵין הַטֻּמְטוּם רָאוּי לְבִיאָה וְכֵן הֶעָרֵל מָאוּס כְּטֻמְטוּם:

ב הַמְקַמֵּץ וְהוּא שֶׁמְּלַאכְתּוֹ לְקַבֵּץ צוֹאַת כְּלָבִים וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן לְעַבֵּד הָעוֹרוֹת אוֹ לִרְפוּאָה. וְכֵן הַמְצָרֵף נְחשֶׁת בְּמַחְצָב שֶׁלּוֹ וְהָעַבְדָנִין. אַף עַל פִּי שֶׁהֵן מְאוּסִין מִפְּנֵי מְלַאכְתָּן חֲרֵי אֵלּוּ מְטַהֲרִין גּוּפָן וּמַלְבּוּשָׁן וְעוֹלִין בִּכְלַל יִשְׂרָאֵל לֵרָאוֹת:

ג כָּל קָטָן שֶׁיָּכוֹל לֶאֱחֹז בְּיָדוֹ שֶׁל אָבִיו וְלַעֲלוֹת מִירוּשָׁלַיִם לְהַר הַבַּיִת אָבִיו חַיָּב לְהַעֲלוֹתוֹ וּלְהֵרָאוֹת בּוֹ כְּדֵי לְחַנְּכוֹ בְּמִצְוֹת שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כג יז) (שמות לד כג) (דברים טז טז) ״יֵרָאֶה כָּל זְכוּרְךָ״. וְאִם הָיָה הַקָּטָן חִגֵּר אוֹ סוּמָא אוֹ חֵרֵשׁ אֲפִלּוּ בְּאַחַת אֵינוֹ חַיָּב לְחַנְּכוֹ אַף עַל פִּי שֶׁהוּא רָאוּי לִרְפוּאָה שֶׁאִלּוּ הָיָה גָּדוֹל וְהוּא כָּךְ הָיָה פָּטוּר כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

ד כָּל הַחַיָּב בִּרְאִיָּה חַיָּב בַּחֲגִיגָה וְכָל הַפָּטוּר מִן הָרְאִיָּה פָּטוּר מִן הַחֲגִיגָה. וְכֻלָּן חַיָּבִין בְּשִׂמְחָה. חוּץ מֵחֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן וְעָרֵל וְטָמֵא. חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן מִפְּנֵי שֶׁאֵינָן בְּנֵי חִיּוּב הֲרֵי הֵן פְּטוּרִין מִכָּל מִצְוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה. וְעָרֵל וְטָמֵא מִפְּנֵי שֶׁאֵינָן אוֹכְלִים בְּקָדָשִׁים וְאֵינָן רְאוּיִין לְבִיאָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בְּהִלְכוֹת בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ וּבְהִלְכוֹת מַעֲשֵׂה הַקָּרְבָּנוֹת:

ה מִי שֶׁהָיָה חִגֵּר אוֹ סוּמָא בְּיוֹם רִאשׁוֹן וְנִתְרַפֵּא בַּשֵּׁנִי. פָּטוּר מִן הָרְאִיָּה וּמִן הַחֲגִיגָה. שֶׁבְּיוֹם חוֹלְתוֹ הָיָה פָּטוּר. שֶׁכָּל יְמוֹת הֶחָג תַּשְׁלוּמֵי רִאשׁוֹן הֵן כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְכֵן אִם נִטְמָא בְּלֵילֵי יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן אַף עַל פִּי שֶׁטָּהַר לְמָחָר פָּטוּר. אֲבָל אִם נִטְמָא בְּיוֹם רִאשׁוֹן הֲרֵי זֶה חַיָּב לְהָבִיא חֲגִיגָתוֹ וּרְאִיָּתוֹ בְּתוֹךְ יְמֵי הָרֶגֶל כְּשֶׁיִּטְהַר:

ו מִי שֶׁבָּא לַעֲזָרָה בְּתוֹךְ יְמֵי הֶחָג אֵינוֹ חַיָּב לְהָבִיא עוֹלָה בְּיָדוֹ בְּכָל עֵת שֶׁיִּכְנַס. שֶׁזֶּה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כג טו) ״וְלֹא יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם״ אֵינוֹ אֶלָּא בְּעִקַּר הָרֶגֶל בִּלְבַד שֶׁהוּא יוֹם רִאשׁוֹן אוֹ תַּשְׁלוּמֵי רִאשׁוֹן. וְאִם הֵבִיא בְּכָל עֵת שֶׁיָּבִיא מְקֻבָּלִין מִמֶּנּוּ וּמַקְרִיבִין אוֹתָהּ לְשֵׁם עוֹלַת רְאִיָּה. שֶׁהָרְאִיָּה אֵין לָהּ שִׁעוּר:

ז הִפְרִישׁ עֶשֶׂר בְּהֵמוֹת לַחֲגִיגָתוֹ וְהִקְרִיב מֵהֶן מִקְצָתָן בָּרִאשׁוֹן וּפָסַק. שׁוּב אֵינוֹ חוֹזֵר וּמַקְרִיב הַשְּׁאָר שֶׁהֲרֵי שִׁיֵּר אוֹתָם. וְאִם לֹא פָּסַק אֶלָּא דְּחָקוֹ הַיּוֹם וְלֹא יָכוֹל לְהַקְרִיב הַיּוֹם מַקְרִיב הַשְּׁאָר לְמָחָר:

ח עוֹלַת רְאִיָּה אֵינָהּ בָּאָה אֶלָּא מִן הַחֻלִּין כִּשְׁאָר הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁאָדָם חַיָּב בָּהֶן. אֲבָל שַׁלְמֵי חֲגִיגָה בָּאוֹת מִמְּעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי הַמְעֹרָבוֹת עִם מְעוֹת חֻלִּין. לוֹקֵחַ מִן הַתַּעֲרֹבֶת בְּהֵמָה וּמַקְרִיבָהּ שַׁלְמֵי חֲגִיגָה. וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה שִׁעוּר אֲכִילָה רִאשׁוֹנָה מִן הַחֻלִּין. מִפְּנֵי שֶׁשַּׁלְמֵי חֲגִיגָה חוֹבָה וְכָל שֶׁהוּא חוֹבָה אֵינוֹ בָּא אֶלָּא מִן הַחֻלִּין:

ט וְיוֹצֵא אָדָם יְדֵי חוֹבַת שַׁלְמֵי חֲגִיגָה בְּמַעֲשַׂר בְּהֵמָה. וְאֵין מְבִיאִין אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב גְּזֵרָה שֶׁמָּא יַעֲשֶׂר בְּיוֹם טוֹב:

י יוֹצְאִין יִשְׂרָאֵל יְדֵי חוֹבַת שַׁלְמֵי שִׂמְחָה בִּנְדָרִים וּנְדָבוֹת וּבְמַעֲשַׂר בְּהֵמָה. וְהַכֹּהֲנִים בְּחַטָּאת וּבְאָשָׁם וּבִבְכוֹר וּבְחָזֶה וְשׁוֹק. שֶׁמִּצְוָה זוֹ הִיא לִשְׂמֹחַ בַּאֲכִילַת בָּשָׂר לִפְנֵי ה׳ וְהֲרֵי אָכְלוּ. אֲבָל אֵין יוֹצְאִין יְדֵי חוֹבָתָן לֹא בְּעוֹפוֹת וְלֹא בִּמְנָחוֹת שֶׁאֵינָן בָּשָׂר הַמְשַׂמֵּחַ. כְּבָר בֵּאַרְנוּ בִּפְסָחִים שֶׁחֲגִיגַת אַרְבָּעָה עָשָׂר רְשׁוּת. לְפִיכָךְ אֵין אָדָם יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבַת חֲגִיגָה אֶלָּא יוֹצֵא בָּהּ חוֹבַת שִׂמְחָה:

יא מִי שֶׁהָיוּ לוֹ שַׁלְמֵי נֶדֶר אוֹ נְדָבָה וּשְׁחָטָן מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב אַף עַל פִּי שֶׁאָכְלָן בְּיוֹם טוֹב אֵינוֹ יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבַת חֲגִיגָה שֶׁאֵינָהּ בָּאָה אֶלָּא מִן הַחֻלִּין אֲבָל יָצָא בָּהּ יְדֵי חוֹבַת שִׂמְחָה:

יב אַף עַל פִּי שֶׁשְּׁחָטָן קֹדֶם הֶרֶגֶל. הוֹאִיל וְאוֹכַל מֵהֶן בְּרֶגֶל יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לִשְׁחֹט שַׁלְמֵי שִׂמְחָה בִּשְׁעַת שִׂמְחָה:

יג לֹא יָבִיא אָדָם תּוֹדָה בְּיוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר מִפְּנֵי הֶחָמֵץ שֶׁבָּהּ שֶׁאֵין מְבִיאִין קָדָשִׁים לְבֵית הַפְּסוּל. וְאִם הֵבִיא יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבַת שִׂמְחָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

יד הָאוֹמֵר הֲרֵי עָלַי תּוֹדָה שֶׁאֵצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתִי לְשֵׁם חֲגִיגָה. חַיָּב לְהָבִיא תּוֹדָה וְאֵינוֹ יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חֲגִיגָה שֶׁאֵין חֲגִיגָה בָּאָה אֶלָּא מִן הַחֻלִּין. כְּשֶׁיִּזְבַּח אָדָם שַׁלְמֵי חֲגִיגָה וְשַׁלְמֵי שִׂמְחָה לֹא יִהְיֶה אוֹכֵל הוּא וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ בִּלְבַד וִידֻמֶּה שֶׁיַּעֲשֶׂה מִצְוָה גְּמוּרָה. אֶלָּא חַיָּב לְשַׂמֵּחַ הָעֲנִיִּים וְהָאֻמְלָלִים שֶׁנֶּאֱמַר (דברים טז יד) "וְשָׂמַחְתָּ בְחַגֶּךָ וְגו'". וְאוֹמֵר (דברים יב יח) "וְאָכַלְתָּ שָׁם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'". וְאוֹמֵר (דברים יב יט) "הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תַּעֲזֹב אֶת הַלֵּוִי":

פרק ג

א מִצְוַת עֲשֵׂה לְהַקְהִיל כָּל יִשְׂרָאֵל אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְטַף בְּכָל מוֹצָאֵי שְׁמִטָּה בַּעֲלוֹתָם לָרֶגֶל וְלִקְרוֹת בְּאָזְנֵיהֶם מִן הַתּוֹרָה פָּרָשִׁיּוֹת שֶׁהֵן מְזָרְזוֹת אוֹתָן בְּמִצְוֹת וּמְחַזְּקוֹת יְדֵיהֶם בְּדַת הָאֱמֶת. שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לא י) "מִקֵּץ שֶׁבַע שָׁנִים בְּמֹעֵד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה בְּחַג הַסֻּכּוֹת" (דברים לא יא) "בְּבוֹא כָל יִשְׂרָאֵל לֵרָאוֹת" וְגו' (דברים לא יב) "הַקְהֵל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְהַטַּף וְגִרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ" וְגו':

ב כָּל הַפָּטוּר מִן הֶרְאִיָּה פָּטוּר מִמִּצְוַת הַקְהֵל חוּץ מִן הַנָּשִׁים וְהַטַּף וְהֶעָרֵל. אֲבָל הַטֻּמְאָ פָּטוּר מִמִּצְוַת הַקְהֵל שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לא יא) "בְּבוֹא כָל יִשְׂרָאֵל" וְזֶה אֵינוֹ רָאוּי לְבִיאָה. וְהַדָּבָר בָּרוּר שֶׁהַטֻּמְטוּם וְהָאַנְדְּרוֹגִינוּס חַיָּבִין שֶׁהֲרֵי הַנָּשִׁים חַיָּבוֹת:

ג אֵימָתַי הָיוּ קוֹרִין. בְּמוֹצָאֵי יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל חַג הַסֻּכּוֹת שֶׁהוּא תְּחִלַּת יְמֵי חֻלּוֹ שֶׁל מוֹעֵד שֶׁל שָׁנָה שְׁמִינִית. וְהַמֶּלֶךְ הוּא שֶׁיִּקְרָא בְּאָזְנֵיהֶם. וּבְעֶזְרַת הַנָּשִׁים הָיוּ קוֹרִין. וְקוֹרֵא כְּשֶׁהוּא יוֹשֵׁב וְאִם קָרָא מְעֻמָּד הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח. מֵהֵיכָן הוּא קוֹרֵא מִתְּחִלַּת חֲמַשׁ אֵלֶּה הַדְּבָרִים עַד סוֹף פָּרָשַׁת שְׁמַע וּמְדַלֵּג ל(דברים יא יג) "וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ" וְגו' וּמְדַלֵּג לְעַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר וְקוֹרֵא מֵ (דברים יד כב) "עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר" עַל הַסֵּדֶר עַד סוֹף בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת עַד (דברים כח סט) "מִלְבַד הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת אִתָּם בְּחֹרֵב" וּפוֹסֵק:

ד כֵּיצַד הוּא קוֹרֵא. תּוֹקְעִין בַּחֲצוֹצְרוֹת בְּכָל יְרוּשָׁלַיִם כְּדֵי לְהַקְהִיל אֶת הָעָם. וּמְבִיאִין בִּימָה גְּדוֹלָה וְשֶׁל עֵץ הָיְתָה וּמַעֲמִידִין אוֹתָהּ בְּאֶמְצַע עֶזְרַת נָשִׁים וְהַמֶּלֶךְ עוֹלֶה וְיוֹשֵׁב עָלֶיהָ כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמְעוּ קְרִיאָתוֹ וְכָל יִשְׂרָאֵל הָעוֹלִים לָחֹג מִתְקַבְּצִין סְבִיבָיו. וְחַזָּן הַכְּנֶסֶת נוֹטֵל סֵפֶר תּוֹרָה וְנוֹתְנוֹ לִרְאֹשׁ הַכְּנֶסֶת וְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת נוֹתְנוֹ לְסָגָן וְסָגָן לְכֹהֵן גָּדוֹל וְכֹהֵן גָּדוֹל לַמֶּלֶךְ כְּדֵי לְהַדְּרוֹ בְּרֹב בְּנֵי אָדָם. וְהַמֶּלֶךְ מְקַבְּלוֹ כְּשֶׁהוּא עוֹמֵד וְאִם רָצָה יֵשֵׁב וּפוֹתֵחַ וְרוֹאֶה וּמְבָרֵךְ כְּדֶרֶךְ שֶׁמְּבָרֵךְ כָּל קוֹרֵא בַּתּוֹרָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. וְקוֹרֵא הַפָּרָשִׁיּוֹת שֶׁאָמַרְנוּ עַד שֶׁהוּא גּוֹמֵר וְגוֹלֵל וּמְבָרֵךְ לְאַחֲרֶיהָ כְּדֶרֶךְ שֶׁמְּבָרְכִין בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּמוֹסִיף שֶׁבַע בְּרָכוֹת וְאֵלּוּ הֵן. רְצֵה ה' אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ וְכוּ'. אַתָּה בְּחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְכוּ' עַד מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים כְּדֶרֶךְ שֶׁמְּבָרְכִין בַּתְּפִלָּה. הֲרֵי שֶׁלֹּשׁ בְּרָכוֹת כְּמַטְבְּעָן. רְבִיעִית מִתְפַּלֵּל עַל הַמִּקְדָּשׁ שֶׁיַּעֲמֹד וְחוֹתְמִים בָּהּ בָּרוּךְ אַתָּה ה' הַשּׁוֹכֵן בְּצִיּוֹן. חֲמִישִׁית מִתְפַּלֵּל עַל יִשְׂרָאֵל שֶׁתַּעֲמֹד מַלְכוּתָם וְחוֹתְמִים בָּהּ בָּרוּךְ אַתָּה ה' מְקַדֵּשׁ הַכֹּהֲנִים. שִׁבִיעִית מִתְחַנֵּן וּמִתְפַּלֵּל בָּהּ כְּפִי מַה שֶּׁהוּא יָכוֹל וְחוֹתְמִים בָּהּ הוֹשַׁע ה' אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל שֶׁעַמְּךָ צְרִיכִין לְהוֹשַׁע בָּרוּךְ אַתָּה ה' שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

ה הַקְּרִיאָה וְהַבְּרָכוֹת בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לא יא) "תִּקְרָא אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת" בִּלְשׁוֹנָהּ אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ שָׁם לוֹעֲזוּת:

ו וְגֵרִים שֶׁאֵינָן מַכִּירִין חַיָּבִין לְהָכִין לִבָּם וּלְהַקְשִׁיב אָזְנָם לִשְׁמֹעַ בְּאֵימָה וְיִרְאָה וְגִילָה בִּרְעָדָה כְּיוֹם שֶׁנִּתְּנָה בּוֹ בְּסִינַי. אֲפִלּוּ חֲכָמִים גְּדוֹלִים שֶׁיּוֹדְעִים כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ חַיָּבִין לִשְׁמֹעַ בְּכַוָּנָה גְּדוֹלָה יְתֵרָה. וּמִי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִשְׁמֹעַ מְכַוֵּן לִבּוֹ לִקְרִיאָה זוֹ שֶׁלֹּא קְבָעָהּ הַכָּתוּב אֶלָּא לְחַזֵּק דַּת הָאֱמֶת וְיִרְאֶה עַצְמוֹ כְּאִלּוּ עַתָּה נִצְטַוָּה בָּהּ וּמִפִּי הַגְּבוּרָה שׁוֹמְעָהּ. שֶׁהַמֶּלֶךְ שָׁלִיחַ הוּא לְהַשְׁמִיעַ דִּבְרֵי הָאֵל:

ז יוֹם הַקְהֵל שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת מְאַחֲרִין אוֹתוֹ לְאַחַר הַשַּׁבָּת. מִפְּנֵי תְּקִיעַת הַחֲצוֹצְרוֹת וְהַתְּחִנּוֹת שֶׁאֵינָן דּוֹחִין אֶת הַשַּׁבָּת: